

Välfärd,

trygghet &
framtidstro

En budget byggd på
ansvar & rätt prioriteringar.

Sverigedemokraterna

Innehåll

Mål för mandatperioden	5
Kommunstyrelsen	6
<i>Finanspolitisk inriktning</i>	<i>6</i>
<i>Överskottsmål</i>	<i>6</i>
<i>Effektivitetsmål</i>	<i>7</i>
<i>Företagande</i>	<i>8</i>
<i>Arbetsmarknad, näringsliv och tillväxt</i>	<i>9</i>
<i>Social dumping i Heby kommun</i>	<i>9</i>
<i>Läringsplatser och motprestation</i>	<i>9</i>
<i>Högre krav på försörjningsstöd och hantering vid samboskap</i>	<i>10</i>
<i>Inrättande av Skogsfond i Heby kommun</i>	<i>10</i>
<i>En attraktiv etableringskommun med tillgänglig verksamhetsmark... ..</i>	<i>10</i>
<i>Kommunens demokrati</i>	<i>12</i>
<i>Tätare medborgardialog och lokala folkomröstningar</i>	<i>12</i>
<i>Kommunen ska bli mer digitalt tillgänglig.</i>	<i>12</i>
<i>Kommunfullmäktige och dess sammanträden</i>	<i>13</i>
<i>Se över medlemskap i olika organisationer</i>	<i>13</i>
<i>Trygghet, säkerhet och samhällets beredskap</i>	<i>14</i>
<i>Avyttring av kommunal allmännytt på Torgvägen, Östervåla</i>	<i>15</i>
<i>Stoppa anvisningar av invandrare till kommunen</i>	<i>15</i>
<i>Miljö och turism</i>	<i>16</i>
<i>Turismen i Heby kommun och vid Östa naturreservat</i>	<i>16</i>
<i>Kommunens miljöarbete</i>	<i>17</i>
<i>Kostnadsfri gräsmark för lantbrukets behov</i>	<i>18</i>
<i>En tillgänglig kommun för funktionsnedsatta</i>	<i>18</i>

<i>Skyddsjakt på varg</i>	19
<i>Myggbekämpning</i>	19
<i>Kommunen ska aktivt verka för att minska invasiva arter.</i>	20
<i>En attraktiv arbetsgivare</i>	21
<i>Ett arbete mot psykisk ohälsa</i>	21
<i>Krav på utdrag ur belastningsregister för anställda</i>	21
Utbildningsnämnden	22
<i>Elevens hälsa och välmående</i>	24
<i>Lugn och ro i skolan</i>	25
<i>Förbättrad och individanpassad skolgång</i>	25
<i>En drogfri och trygg skola</i>	27
<i>Minimal hemspråksundervisning</i>	28
<i>Utbildning i ekonomiförståelse</i>	28
<i>Föräldraansvar vid vandalisering i skolmiljön</i>	29
Kultur- och fritidsnämnden	30
<i>Fritidsgårdarna i kommunen</i>	31
Hebyfastigheter AB och Hebygårdar AB	32
<i>Trygga boenden</i>	32
<i>Skärpt efterlevnad av hyresregler</i>	32
<i>Vräkning av kriminella hyresgäster</i>	33
<i>Förturssystem för nyckelpersonal och försörjningskrav</i>	33
<i>Affärslokaler och tillgängliggörande av oanvändbara lokaler</i>	33
Bygg- och miljönämnden	35
Samhällsbyggnadsnämnden	36
<i>Parker och grönområden.</i>	36

<i>Planläggning av kolonilotter i Heby kommun</i>	<i>36</i>
<i>Gör det enklare att bygga och bo i Heby.....</i>	<i>37</i>
<i>Kostenheten.....</i>	<i>37</i>
<i>En stabil energiförsörjning.....</i>	<i>38</i>
<i>Framkomlighet i hela kommunen</i>	<i>38</i>
<i>Lövstaparken</i>	<i>38</i>
Vård- och omsorgsnämnden.....	39
<i>Kommunens som arbetsgivare inom vårddyrket.....</i>	<i>40</i>
<i>En värdig ålderdom.....</i>	<i>41</i>
<i>Äldreområde, framtidens äldrevård.....</i>	<i>42</i>
<i>Funktionsnedsatta – inte en homogen grupp.....</i>	<i>42</i>
<i>HVB hem och familjehemsplaceringar</i>	<i>43</i>
Slutord	44
Ekonomiska ramar och tabeller	45
<i>Driftsredovisning</i>	<i>45</i>
<i>Resultaträkning</i>	<i>45</i>
<i>Investeringar</i>	<i>46</i>
<i>Tillgångar</i>	<i>46</i>
<i>Finansieringsanalys</i>	<i>47</i>

Mål för mandatperioden

Under denna mandatperiod står Heby kommun inför betydande utmaningar kopplade till en åldrande befolkning, låg inflyttningstakt och behovet av förbättrade resultat inom skola och arbetsmarknad. Kommunen påverkas också av ett ansträngt ekonomiskt läge, vilket gör det särskilt viktigt att använda resurser effektivt och säkra långsiktig hållbarhet för kärnverksamheterna. För att möta dessa utmaningar prioriterar kommunen mål som att stärka skolans kvalitet och öka elevernas måluppfyllelse, minska arbetslösheten, samt skapa goda förutsättningar för inflyttning och tillväxt i näringslivet.

En stabil ekonomi i balans är avgörande, kommunen ska därför arbeta för att öka effektiviteten inom sina verksamheter och maximera nyttan av varje skattekrona. Samtidigt stärks samarbetet med näringslivet och civilsamhället för att skapa fler jobb, öka tryggheten för invånare och förbättra levnadsvillkoren. Med dessa mål hoppas kommunen uppnå ökad trygghet, ett hållbart ekonomiskt läge och förbättrade möjligheter för alla invånare att leva och verka i Heby.

- Öka kommunens effektivitet
- Minska utanförskapet
- Ökad inflyttning till kommunen
- Stärkt samarbete med näringsliv och civilsamhälle
- Värna vår lokala miljö och vatten
- Stärka barns och ungdomars möjlighet till måluppfyllelse i skolan
- Ge äldre möjligheter till ett värdigt liv
- Vara en attraktiv arbetsgivare där verksamheten har rätt kompetens
- Vara en trygg och säker kommun
- Verka för en god folkhälsa

Kommunstyrelsen

Finanspolitisk inriktning

Sverigedemokraterna eftersträvar att skapa optimala förutsättningar för att revitalisera och underhålla det svenska folkhemmet genom sin ekonomiska politik. Detta innefattar en klokskap i hantering av ekonomiska resurser på kommunal nivå, med ett genomsnittligt överskottsmål på åtminstone två procent under varje konjunkturcykel, för att trygga långsiktig välfärd och pensionsskyldigheter. En transparent redovisning av kommunens resursfördelning eftersträvas för att främja demokratisk insyn och medborgardeltagande.

Skatten, som är kommunens huvudsakliga inkomstkälla, bör hållas så låg som möjligt utifrån förutsättningarna. En låg skatt är en pullfaktor för inflyttning till kommunen, men samtidigt måste skatten ligga på en nivå som gör att det går att upprätthålla välfärden utan att tumma på kvalitén. Eventuella strukturella problem bör inte hanteras med temporära lösningar, såsom skatthöjningar, utan genom en långsiktig budgetering med sikte på balans eller överskott. För budgetåret 2026 vill vi behålla den kommunala skatten på 22.50%. Offentligt ägande förblir centralt, särskilt för infrastruktur och väsentliga kommunala tjänster, men det måste finnas möjlighet att uppnå effektivitets- och kvalitetsvinster genom externa utförare av vissa tjänster.

I offentlig upphandling bör kommunerna väga in både ekonomiska och sociala aspekter, medan privat konkurrens inom olika kommunala områden tillåts under premisser som bibehåller eller förbättrar kostnadseffektivitet och kvalitet. Samtliga beslut rörande kommunalt ägande och verksamhet bör präglas av ett fokus på långsiktig samhällsnytta och försiktighet, snarare än att skapa tillfälliga intäkter genom försäljning av samhällsnyttiga företag eller verksamheter.

Överskottsmål

Kommunen ska över tid sträva efter att uppnå ett resultatöverskott som i genomsnitt motsvarar två procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive utjämning, sett över en hel konjunkturcykel.

Effektivitetsmål

Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i jämförbar kommungrupp. En stark ekonomi i balans utgör grunden till en växande Heby kommun. Detta är viktigt för att säkerställa åtaganden och framtida investeringar i välfärden. Det råder ett högt kostnadsläge i många av de kommunala verksamheterna utan att detta resulterar i en högre kvalitet. Kommunens största problem är att nettokostnaderna ökar mer än kommunens intäkter och statsbidrag. Detta är en utveckling som vi ser fortsätta kommande år. Långsiktig planering är av yttersta vikt och det är väsentligt att kommunen arbetar med att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramar som fullmäktige beslutat. Medvetenheten hos den politiska organisationen om hur vi prioriteringar skattebetalarnas pengar måste öka.

För att garantera handlingsfrihet, trygghet och förutsägbarhet ska Heby kommun ha en god ekonomi där verksamheternas positiva resultat ska uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Effektiviseringar av verksamheterna inom kommunens förvaltningar är nödvändigt för att minska på onödiga utgifter samt genomföra investeringar som minskar kommunens kostnadsläge och möjliggör en bättre välfärd. För att förstärkningarna inom välfärden ska kunna finansieras fullt ut ser vi att tuffa prioriteringar kommer behöva göras kommande år.

Heby kommun bör fortsätta sondera möjligheter till samarbete med andra kommuner inom områden som till exempel upphandling och löneadministration för att öka effektiviteten och sänka kostnaderna. Genom att dela resurser kan kommunen uppnå stordriftsfördelar, vilket ger bättre priser vid upphandling och möjligheten att använda specialiserad kompetens som annars kan vara svår att rekrytera. Samarbeten möjliggör också investeringar i moderna digitala lösningar, ökar flexibiliteten vid resursbehov och ger ett bättre beslutsunderlag. Dessutom kan gemensamma insatser minska miljöpåverkan genom effektivare transporter och processer. En utredning av sådana samarbeten kan visa betydande fördelar för Heby kommun.

- Budgetansvaret för respektive förvaltning följs upp kontinuerligt med detaljerade åtgärdsplaner vid större underskott inom respektive förvaltning.
- Det ska finnas tydliga prioriteringar av kommunens investeringsmedel där välfärd prioriteras.
- Inför varje årsbudget ska kommunen analysera balansen mellan skattenivån och kvaliteten på de kommunala välfärdstjänsterna, för att säkerställa att skatteintäkterna används effektivt och att invånarna får en god service i förhållande till den skatt de betalar.

- Kommunen ska utreda möjligheten att ingå samarbete med andra kommuner inom områden som exempelvis upphandling, löneadministration och digitalisering för att öka kostnadseffektiviteten, förbättra kvaliteten och stärka kommunens långsiktiga hållbarhet.
- Kommunen ska genomföra en genomlysning av kommunens styrdokument i syfte att förenkla, prioritera och begränsa antalet styrdokument.
- Kommunen ska tillvarata automatisering och digitalisering i kommunens verksamheter i syfte att effektivisera kommunala processer.
- Kommunen ska ta hänsyn till lokala företagare vid utformning av upphandlingar.
- Kommunen ska verka för en positiv befolkningsutveckling och ta fram en plan för hur detta ska uppnås.
- Kommunen bör arbeta för att på sikt sänka skatten genom en tydlig och hållbar plan.
- Privata alternativ ska tillåtas konkurrera inom lämpliga verksamhetsområden.

Företagande

Heby kommun ska förbättra sin företagsservice och arbeta med kundperspektivet som utgångspunkt i handläggning av de tillstånds- och tillsynsfrågor som berör företag. Idag ligger Heby på plats 258 av 290 (2024) kommuner i svenskt näringslivs ranking. Kommunen ska verka för att öka tillgången till mark och lokaler, förbättra samarbete och service samt aktivt arbeta för företags-etableringar med fokus på små och medelstora företag där de anställda bor och verkar i kommunen.

En av kommunpolitikens viktigaste uppgifter när det gäller goda förutsättningar för näringslivet handlar om att minimera onödig byråkrati. Kommunen ska garantera en rättssäker och effektiv handläggning av alla ärenden. Snabb, korrekt och förutsägbar tillämpning av lagar och bestämmelser skapar goda förutsättningar för företagande. Bra bemötande, hög tillgänglighet och god service från kommunens sida gentemot näringslivet ska vara en självklarhet.

Varje nyinflyttad sysselsatt kommuninvånare innebär extra skatteintäkter. Tillgång på kompetent arbetskraft och ett gott företagsklimat är avgörande för sysselsättningen. Småföretagande är särskilt gynnsamt eftersom en kommun som är beroende av några få stora företag är sårbar. Därför vill vi utveckla och stärka kommunens samarbete med kommunens näringsliv.

Kommunen måste också aktivt verka för att skapa förutsättningar för konstruktiva samarbeten mellan myndigheter, näringsliv och utbildningsväsende. Studenter kan erbjudas praktik inom kommunen, där de genom att arbeta tillsammans med yrkesverksamma tjänstemän får den nödvändiga erfarenheten för att bli intressanta för näringslivet. På så vis ökar också utsikterna för att en större andel högutbildade söker sig till och stannar kvar i kommunen.

- Kommunen ska ha servicegarantier med tydligt angivna tidsfrister till företag.
- Kostnaderna för tillstånd hålls så låga som möjligt.
- Utredda hur kommunen kan samordna kommunens resurser för att stärka samarbetet med kommunens näringsliv.
- Kommunen ska inrätta ett dialogforum som ska stärka upp dialogen med näringslivet och föreningslivet.
- Studenter ska kunna erbjudas praktik i den kommunala verksamheten.

Arbetsmarknad, näringsliv och tillväxt

Social dumping i Heby kommun

Det finns tydliga tecken på att Heby kommun påverkas av så kallad social dumpning, där personer med omfattande sociala behov flyttar till kommunen både genom hänvisningar från andra kommuners socialtjänster och på eget initiativ. Kombinationen av låga boendekostnader och närhet till större städer gör Heby till ett attraktivt alternativ för utsatta grupper, vilket riskerar att skapa en obalanserad belastning på kommunens sociala och ekonomiska resurser. En tydlig indikator är att andelen svenska för invandrare (SFI) ökar i Heby kommun samtidigt som det minskar i närliggande kommuner samt att kostnaderna för ekonomiskt bistånd kraftigt ökat över tid.

- Kommunen ska tillsätta en utredning för att analysera omfattningen och konsekvenserna av social dumpning i Heby kommun. Utredningen ska bland annat kartlägga individer som erhåller ekonomiskt bistånd, deras tidigare boendekommuner samt belysa eventuella mönster i inflyttningen som påverkar kommunens ekonomi och välfärdssystem.

Lärlingsplatser och motprestation

Högre krav bör ställas på personer som uppbär försörjningsstöd, samtidigt som det är avgörande att de ges reella möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Kommunen ska ha en aktiv dialog med näringslivet för att möjliggöra praktik- och lärlingsplatser, särskilt för studenter, arbetssökande och försörjningsstödstagare. Praktik och lärlingsplatser ger värdefull arbetslivserfarenhet, skapar rutiner och stärker möjligheten till egen försörjning. För att främja engagemang och personlig utveckling ska deltagande i arbetsfrämjande insatser vara en förutsättning för försörjningsstöd. Individerna ska ges det stöd de behöver och kraven anpassas efter individens förutsättningar.

- Kommunen ska verka för att stärka samarbetet med det lokala näringslivet för att erbjuda praktikplatser eller lärlingsplatser till studenter, arbetssökande eller personer som erhåller försörjningsstöd.
- Personer som erhåller försörjningsstöd ska vara skyldiga att delta i arbetsfrämjande åtgärder motsvarande bedömd arbetsförmåga, inklusive jobbsökande och att kommunen ska säkerställa att sådan verksamhet finns. Alla försörjningsstöd i kommunen ska kombineras med krav på individuell motprestation.

Högre krav på försörjningsstöd och hantering vid samboskap

Kommunen ska ställa högre krav på individer som uppbär försörjningsstöd och andra bidrag för att säkerställa att stödet används på ett ändamålsenligt sätt. Vid samboskap ska försörjningsstödet i första hand betalas ut till den partner i hushållet som bedöms vara bäst lämpad att sköta ekonomin. Kommunen ska även ha en nolltolerans mot bidragsfusk och överväga att genomföra regelbundna hembesök för att följa upp hushållens situation och säkerställa att villkoren för bistånd uppfylls.

- Kommunen ska utreda möjligheten att inarbeta rutiner att i de hushåll där samboskap finns, som regel betala ut försörjningsstöd till den part som anses lämpligast att hantera ekonomin.
- Kommunen ska ställa tydliga och rimliga krav på personer som uppbär försörjningsstöd och andra bidrag, anpassade efter individens förutsättningar.
- Kommunen ska som huvudregel göra regelbundna hembesök vid långvarigt erhållande av försörjningsstöd.
- Kommunen ska införa nolltolerans mot bidragsfusk och vidta åtgärder för att upptäcka och motverka missbruk av stöd.

Inrättande av Skogsfond i Heby kommun

För att säkerställa en långsiktig och hållbar förvaltning av kommunens skogsresurser vill vi att Heby kommun utreder inrättandet av en Skogsfond. Fonden ska syfta till att förvalta intäkter från skogsbruk och använda kapitalvinsterna till kommunens framtida behov. Fonden kan även möjliggöra strategiska inköp av mer skog, vilket förstärker kommunens tillgångar ytterligare. Ägande av skog är en mycket stabil investering som håller i värde under skiftande konjunkturcykler och uttag kan göras när behovet är som störst.

- Kommunen ska utreda möjligheterna till att inrätta en skogsfond.

En attraktiv etableringskommun med tillgänglig verksamhetsmark

För att skapa ett dynamiskt och hållbart näringsliv är det avgörande att kommunen bereder verksamhetsmark för industri och företag med en långsiktig utbyggnadsplan. Detta driver ekonomisk tillväxt, säkrar en stabil skattebas och skapar fler jobb för invånarna. Med mark reserverad för företagande kan kommunen attrahera såväl små som stora företag och därigenom skapa en diversifierad och robust arbetsmarknad. Detta minskar också risken för ekonomiska svängningar genom minskat beroende av enskilda arbetsgivare, särskilt viktigt i osäkra tider.

En långsiktig utvecklingsplan för verksamhetsmark innebär att kommunen kan anpassa infrastruktur, transport och resurser för framtida behov. En tydlig plan uppmuntrar företag att investera lokalt, vilket ger ökad stabilitet över tid. Dessutom blir kommunen en attraktiv etableringsort som kan locka företag och talanger. Heby kommun har ett strategiskt läge med närhet till både större städer och goda kommunikationer. För att locka fler företagsetableringar och stärka det lokala näringslivet bör kommunen se över hur den kan profilera sig som en attraktiv etableringsort. Genom tydlig marknadsföring, tillgång till verksamhetsmark och smidiga etableringsprocesser kan kommunen positionera sig som ett naturligt val för industri och näringsliv.

För att stärka det lokala näringslivet, öka möjligheterna till företagsetableringar och samverka kring kompetensförsörjning bör Heby kommun ansluta sig till det regionala nätverket Tillväxtklustret Norduppland. Samarbetet samlar kommuner, näringsliv, akademi och offentliga aktörer med syftet att skapa långsiktig tillväxt i regionen genom gemensamma insatser och strategier. En anslutning skulle ge Heby kommun tillgång till värdefulla kontaktytor, gemensamma projekt och regionala resurser som kan bidra till ett starkare lokalt näringsliv.

- Kommunen säkerställer tillgången till verksamhetsmark genom att upprätta en tydlig och långsiktig utbyggnadsplan för att främja industri- och företagsetablering.
- Heby kommun ska ansluta sig till Tillväxtklustret Norduppland för att stärka näringslivsutvecklingen och bidra till en gemensam regional tillväxtstrategi.
- Heby kommun ska utreda hur kommunen kan profilera sig som en attraktiv etableringskommun för näringsliv och industri.

Kommunens demokrati

Tätare medborgardialog och lokala folkomröstningar

En av de viktigaste beståndsdelarna i en demokrati är att medborgarna bereds största möjliga inflytande i beslutsprocesserna före, under och efter att beslut är fattade. Detta visade sig extra tydligt med besluten kring Tallgården. Det är viktigt att man har möjlighet att påverka och ställa politiker till svars för fattade beslut. Därför måste insynen, transparensen och redovisningen av fattade beslut bli mer lättillgänglig för kommunens medborgare.

- Kommunen ska föra en mer kontinuerlig och inkluderande dialog med medborgarna, särskilt i större frågor som har långsiktiga konsekvenser för lokalsamhället.
- Kommunen ska verka för att hålla fler folkomröstningar i viktiga lokala frågor.

Kommunen ska bli mer digitalt tillgänglig.

Kommunens närvaro på internet ska kraftigt byggas ut och förbättras. Det ska vara enkelt att följa nämnder och styrelser verksamhet och de överväganden som lett fram till besluten som fattas. Detta ska ske genom att alla tillgängliga dokument läggs ut på kommunens webbplats.

Nämndssammanträden ska vara öppna för allmänheten, i den mån sekretess inte är påkallat eller andra skäl förhindrar detta. En förutsättning för att ha en levande demokrati är att korrekt, saklig och aktuell information finns lättillgänglig för att medborgarna utifrån sina värderingar och prioriteringar ska kunna hålla sig informerade om kommunens arbete. Slutligen ska kommunikation om fattade beslut föras ut så snabbt som möjligt på kommunens webbplats.

Tyvärr så är kommunens webbsändningar av dålig kvalitet och sparas bara fram till nästa fullmäktigemöte. Detsamma gäller politiska handlingar som bara sparas ett år på hemsidan. Det är också svårt och rörigt att söka bland politiska handlingar på kommunens hemsida. Politiskt ansvar måste alltid kunna utkrävas och politiker måste kunna få konfronteras med saker som lovats och sagts i talarstolen.

- Utöka och förbättra kommunens närvaro på internet.
- Tillgängliggöra nämnders och styrelser verksamhet och beslutsprocesser på webbplatsen.
- Hålla nämndssammanträden öppna för allmänheten, med undantag för sekretessärenden.
- Säkerställa korrekt, saklig och aktuell information för medborgarna.
- Alla kommunfullmäktiges sammanträden ska finnas i videoformat tillgängliga på kommunens hemsida eller annan lämplig plattform.
- Alla kommunfullmäktiges handlingar ska finnas tillgängliga på kommunens hemsida.

Kommunfullmäktige och dess sammanträden

Heby kommuns fullmäktigeförsamling har idag 41 ledamöter, ett antal som krävs i kommuner med över 16 000 röstberättigade, Heby hade vid EU-valet 2023, ca 11 000 röstberättigade medborgare. Vi tycker att det är onödigt med en sådan stor församling då kommunallagen endast kräver 31 ledamöter i Hebys fall, något som skulle spara skattebetalarna hundratusentals kronor årligen. Även om Heby kommun består av många utspridda orter och det kan finnas skäl till en bred representation i fullmäktige så anser vi att 31 ledamöter är fullt tillräckligt. Utöver det så saknas ett modernt voteringsystem, ett voteringsystem skulle effektivisera arbetet i fullmäktige väsentligt. Politiker som har förtroendeuppdrag i t.ex. både Heby kommun och Uppsala Regionfullmäktige får i dag ut en iPad för vardera uppdrag. Dessa bör rimligtvis kunna ersättas av en gemensam enhet där appar och funktioner som berör båda uppdragen samlas på en och samma iPad för att inte slösa resurser.

- Utred möjligheten till digitala voteringsystem.
- Utred möjligheten att appar och funktioner för politiker med förtroendeuppdrag i både Heby kommun och Region Uppsala ska kunna samlas på en iPad.

Se över medlemskap i olika organisationer

Många av de organisationer som kommunen är medlem i ger för närvarande inte det utbyte som skattebetalarna förväntar sig för sina pengar. Det är av yttersta vikt att dessa medlemskap ses över noggrant. Det bör genomföras en grundlig genomlysning av samtliga organisationer kommunen har band till. Målet med översynen är att säkerställa att nyttan av varje medlemskap eller ägande verkligen överensstämmer med de resurser som investeras. Om detta inte är fallet bör kommunen avsluta medlemskapet eller sälja sin andel. På så sätt kan vi säkerställa att skattebetalarnas pengar används på det mest effektiva sättet.

- En översyn ska säkerställa att nyttan av varje medlemskap eller ägande verkligen överensstämmer med de resurser som investeras. Om detta inte är fallet bör kommunen avsluta medlemskapet eller sälja sin andel.

Trygghet, säkerhet och samhällets beredskap

Den som bor, arbetar eller besöker Heby kommun ska alltid känna sig trygg, det är en av kommunens viktigaste uppdrag. Heby kommun har traditionellt sett varit, och är en förhållandevis trygg kommun, men för att vi ska fortsätta vara det måste förstärkningar göras för att öka säkerheten i samhället så att invånarna kan känna sig trygga.

Kommunen bör prioritera invånarnas trygghet och säkerhet genom flera insatser. Stödet till frivilligorganisationer som nattvandring och kvinnojourer ska bibehållas eller ökas för att bekämpa våld i nära relationer. Trygghetsskapande insatser, såsom förbättrad belysning på allmänna platser, ska på sikt förstärkas. Tiggeri på offentliga platser ska förbjudas för att bekämpa människohandel. Vidare ska kommunen arbeta proaktivt mot skadegörelse och klotter, genom att på sikt installera trygghetskameror på riskområden, verka för att öka polisnärvaron och undersöka möjligheterna till att anställa eller hyra in lokala ordningsvakter som kan patrullera otrygga områden. Slutligen bör gatubelysningen på tillfartsvägar alltid tändas i skymning.

För att stärka Heby kommuns långsiktiga krisberedskap och livsmedelsförsörjning föreslås att kommunen införlivar boskap som en beredskapsresurs. Genom samarbete med lokala lantbrukare kan djurhållning bli en del av ett robust kretslopp för självförsörjning, samtidigt som pedagogiska insatser för barn och unga kring matproduktion och beredskap främjas.

- Kommunen ska stötta frivilligorganisationer som verkar för ökad trygghet och säkerhet, till exempel genom nattvandring, grannsamverkan och kvinnojour. Vi vill öka arbetet mot våld i nära relationer. Idag finns människor som utsätts för våld i nära relationer vilket leder till otrygghet i hemmet. Våld kan förekomma i alla relationer och det är viktigt att den våldsutsatta får det stöd som den behöver.
- Kommunen ska förbjuda tiggeri på allmänna platser i ordningsföreskrifterna.
- Kommunen ska arbeta med aktiva åtgärder vid skadegörelse och klotter.
- Heby kommun ska utreda lämpliga platser för installation av trygghetskameror för särskilt utsatta platser.
- Kommunen ska verka för en ökad polisnärvaro.
- Kommunen ska utreda möjligheten att anställa ordningsvakter som kan patrullera otrygga områden vid behov.
- Kommunens arbete med civilt försvar och säkerhetsskydd ska förstärkas.
- Heby kommun ska utreda förutsättningarna för att införskaffa och hålla boskap som en del av kommunens krisberedskap, i samverkan med lokala lantbrukare och med möjlig koppling till utbildningsverksamhet.

Avyttring av kommunal allmännytt på Torgvägen, Östervåla

För att skapa ett mer attraktivt och tryggt Östervåla centrum föreslås att kommunen avyttrar de kommunalt ägda hyresfastigheterna på Torgvägen genom ombildning till bostadsrätter eller andelsbostäder. Området har under en längre tid utvecklats till en miljö präglad av sociala och ekonomiska problem, där många hyresgäster är beroende av försörjningsstöd eller lever en kriminell livsstil.

För att säkerställa en trygg och välfungerande boendemiljö i bolagets hyreslägenheter bör placeringar av personer som är i behov av stöd från socialtjänsten noggrant övervägas, särskilt när fastigheterna ligger nära skolor. Detta för att undvika en koncentration av placerade individer i områden där det kan uppstå negativa konsekvenser för både boende, skolor och omgivning. Bolaget bör omgående utreda om att avyttra fastigheter som Torgvägen. Dessa fastigheter kan ombildas till andra ägandeformer såsom bostadsrätter eller andelsrätter. Försäljningsintäkterna skulle bidra till att stärka bolagets ekonomi under en period av omfattande investeringar.

- Utreda en ombildning till bostadsrätter eller andelslägenheter av kommunalt ägda fastigheter på Torgvägen i Östervåla.

Stoppa anvisningar av invandrare till kommunen

Sverige har under decennier haft ett exempellöst generöst regelverk för invandring. Nära två miljoner utlänningar har valt Sverige som slutdestination, varav nästan en miljon har kommit som asylinvandrare. Konsekvenserna för det svenska samhället på områden som spänner från arbetsmarknad och skola, till brottsutveckling, sammanhållning och offentlig ekonomi – är svåra att överskatta. Invandringen har inte varit bra för Sverige.

Sveriges kommuner har tvingats ta ett orimligt tungt ansvar för statens misslyckade invandrings- och integrationspolitik. På senare år har trycket ökat ytterligare i takt med att invandrarna blir fler. Sverigedemokraterna menar att kommunerna gemensamt måste sätta ned foten för att få till stånd en förändring.

- Kommunen ska verka för att begränsa invandringen så långt det går inom lagens ramar.

Miljö och turism

Turismen i Heby kommun och vid Östa naturreservat

Kommunstyrelsen bör initiera en långsiktig turismutvecklingsplan för Östa-området med målet att skapa en tydlig vision som lyfter fram Östas unika naturreservat vid Dalälven, inklusive sandstränder, åsbarrskogar och myrområden som Stormossen och Joksmossen. Genom att samarbeta med lokala näringslivet, Nedre Dalälven Utvecklings AB (NEDAB) och Upplandsstiftelsen, som har ett djupt engagemang i områdets naturvård, syftar man till att göra Östa till en hållbar och attraktiv destination för både turister och entreprenörer. Denna samordnade insats har potential att inte bara stimulera ekonomisk tillväxt genom nya arbetstillfällen och invånare, utan också att bevara områdets rika biologiska mångfald och skönhet.

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en övergripande strategi för turismutvecklingen i Östaområdet, samt att formulera och genomföra en samlad marknadsföringsinsats för att stärka Östas attraktionskraft som både besöksmål och boendemiljö, i syfte att främja turism och ökad inflyttning.
- Heby kommun ska stärka samarbetet med näringslivet, NEDAB och Upplandsstiftelsen för att främja Östa som en destination för både turister och entreprenörer.
- Nyttja Upplandsstiftelsens kunskap om områdets naturvård för att säkerställa en hållbar turismutveckling som bevarar områdets biologiska mångfald.
- Utredda möjligheterna för övergripande fiskekort eller gemensam portal för Heby kommuns vattendrag.
- Kommunen tar fram och genomför en samlad strategi för att stärka marknadsföringen av Östaområdet som besöksmål och boendemiljö, i syfte att öka attraktiviteten för både turism och inflyttning.

Kommunens miljöarbete

Kommunen bör prioritera mätbara lokala miljömål, särskilt inom områdena för den närliggande miljön och vattenkvalitet. Medan globala initiativ som Agenda 2030 kan verka viktiga, ligger kommunens största inflytande och ansvar i att direkt adressera och förbättra den lokala miljön. Allt för många människor drar idag ett likhetstecken mellan klimat och miljö. Vårt uppdrag är kommunalt och inte globalt.

Heby kommun ska inte lämna "Hållbarhetslöften", ett frivilligt åtagande inom Uppsala län, bestående av minst 73 löften som kommuner och regioner frivilligt kan förbinda sig att arbeta med. Även om intentionerna med dessa löften är goda, ifrågasätter vi avkastningen på de insatser som krävs. Kommunens primära fokus bör vara på konkreta lokala miljöinsatser, snarare än byråkratiska rapporteringar. Skattepengarna ska göra så stor nytta som möjligt och inte slösas bort på ineffektiva miljöåtgärder som exempelvis HVO-bränsle.

Därför vill vi i stället jobba på att förbättra vattenkvaliteten i kommunen och sanera mark från föroreningar. Heby kommun har flera vattendrag som är konstaterat förgiftade och riskerar att skada människor, djurliv och växtliv. En plan för återställande av dessa vattendrag bör arbetas fram i samarbete med länsstyrelsen och inom ramen för EU-bidrag. Målet är att prioritera invånarnas välmående och stärka samhällsbyggnaden. Vi vill även signalera att i ekonomiskt pressade situationer måste man välja insatser som direkt gynnar medborgarna i kommunen.

Kommunens nuvarande vision om en helt "fossilfri" bilflotta 2040 är orealistisk och innebär bl.a. en beredskapsrisk. Vi ser dock positivt på laddhybrider då dessa är flexibla, bränslesnåla och passar Heby kommuns geografiska område bra.

Kommunen ska också verka för att i högre grad att stimulera kommunens lokala lantbrukare vid upphandling av råvaror till kommunens kök.

- Kommunen ska fördjupa samarbetet med Region Uppsala och Regionala utvecklingsnämnden med att identifiera platser där laddinfrastruktur kan etableras.
- Kommunen ska arbeta för minskad energianvändning för att spara pengar.
- Kommunen ska minska matsvinnet och använda mer närproducerat och säsongsanpassad mat i kommunens verksamheter. Vid upphandling ska närproducerad mat prioriteras till de kommunala verksamheterna.
- Kommunen ska ställa krav på att livsmedel ska vara producerat i enlighet med svensk lag gällande djurskydd och miljökrav.
- Kommunen ska utreda hur vi kan underlätta uppfyllelse av miljökrav för företagare.
- Fasa ut HVO och tanka fordon i kommunens verksamhet med traditionell diesel.
- Kommunen ska inte efterfråga miljöbränslen vid upphandlingar.
- Heby kommun ska inte teckna ett hållbarhetslöfte med Länsstyrelsen.

- Kommunen ska verka för att köpa in eller leasa hybridbilar i stället för rena dieselbilar eller rena elbilar.
- Kommunen ska verka för att ta fram en plan på att sanera/återställa förorenade vattendrag och marker, exempelvis genom dialog med Länsstyrelsen och Region Uppsala/Regions Stockholms EU-kontor.

Kostnadsfri gräsmark för lantbrukets behov

Med tanke på det avvikande väder som de senaste åren erbjudit, är det av yttersta vikt att vi tillsammans finner lösningar som stödjer våra lokala lantbrukare och djurägare. Vi har haft krisår som medfört osäkerhet kring tillgången på foder och bete till våra djur, vilket hotar vår livsmedelsproduktion och det lokala näringslivet.

- Många av kommunens ytor är optimala för slätter, medan en del kan vara passande för bete. Vi vill fortsätta erbjuda lantbrukare och djurägare möjligheten att nyttja kommunal gräsmark och vall utan kostnad.
- Kommunen ska fortsatt upplåta kommunal vall och betesmark avgiftsfritt till lantbrukare eller djurägare.

En tillgänglig kommun för funktionsnedsatta.

Kommunen bör uppmuntra företagare att anpassa bostäder, kaféer, butiker och andra lokaler för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar. Detta syftar till att förbättra tillgängligheten i det offentliga rummet och främja samhörighet bland invånarna i Heby kommun. Även kommunens badplatser bör vara anpassade för personer med funktionsnedsättningar och väl anpassade med hjälpmedel för att kunna ta sig ner till vattnet.

- Upplýsa företag om tillgänglighetsanpassning.
- Tillgänglighetsanpassa kommunens badplatser.

Skyddsjakt på varg

Sedan 2024 har Heby kommun påverkats av ökade vargobservationer och angrepp, särskilt i de nordöstra delarna av kommunen där ett nytt revir har etablerats. Detta har lett till oro bland djurägare och boende, efter bland annat upprepade angrepp på jakthundar och risk för attacker mot boskap. För att värna tryggheten på landsbygden och skydda det lokala näringslivet är det viktigt att kommunen agerar proaktivt i dialog med berörda myndigheter och stödjer drabbade.

- Heby kommun ska verka för att Länsstyrelsen prioriterar förebyggande åtgärder i vargdrabbade områden, inklusive stöd till rovdjursavvisande stängsel.
- Heby kommun ska samarbeta med berörda myndigheter för att säkerställa snabb hantering av skyddsjaktärenden vid upprepade eller allvarliga angrepp på tamdjur.
- Kommunen ska verka för ökad information till boende och djurägare i områden med etablerade vargrevir.
- Heby kommun ska motverka utbredning av vargrevir inom kommungränsen och föra regelbunden dialog med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen.
- Kommunen ska lyfta fram påverkan på näringsliv och trygghet i landsbygdsområden vid nationella och regionala forum.

Myggbekämpning

Stora mängder mygg orsakar periodvis problem för människor och djur som vistas utomhus i områden kring nedre Dalälven. Vår uppfattning är att det inte finns förutsättningar för att införa alternativa lösningar som tillräckligt adresserar myggproblemet. Därför ser vi ett starkt allmänintresse i att fortsätta bekämpa myggen med hjälp av VectoBac G®.

Regeringen har i årets budgetproposition, med stöd av Sverigedemokraterna, beslutat om ett permanent statligt anslag på 10,4 miljoner kronor per år till bekämpning av översvämningsmygg i Nedre Dalälvsområdet. Tillsammans med tidigare anslag ger detta en total årlig budget på cirka 15,4 miljoner kronor. Sverigedemokraterna har varit drivande i att säkerställa denna långsiktiga finansiering, som nu skapar stabila förutsättningar för att hantera ett återkommande problem för både boende och besöksnäring. Det är dock fortsatt avgörande att berörda kommuner och regioner fullföljer sin medfinansiering, då statens stöd bygger på en samverkansmodell där lokala insatser fortfarande krävs för att upprätthålla åtgärderna.

- Heby kommun ska fortsatt medfinansiera myggbekämpningen via NEDAB, i syfte att säkerställa långsiktiga och samordnade insatser i Nedre Dalälvsområdet.

Kommunen ska aktivt verka för att minska invasiva arter.

Invasiva arter, som jättebjörnloka, blomsterlupiner, jättebalsamin, mink och gul skunkkalla, hotar vår biologiska mångfald och stör de lokala ekosystemen. För att hantera detta problem måste kommuner vidta proaktiva åtgärder. En avgörande startpunkt är att sprida kunskap. Genom att initiera informationskampanjer kan kommunen upplysa både allmänheten och markägare om riskerna med dessa arter och hur man effektivt hanterar dem.

Övervakning är också nyckeln. Med en effektiv övervakningsmekanism på plats kan kommunen snabbt upptäcka och åtgärda nya hot. När en invasiv art väl identifierats, är snabba åtgärder avgörande, alltifrån manuell borttagning till biologisk eller i vissa fall kemisk bekämpning.

Men ingen kommun är en ö, och invasiva arter känner inga gränser. Därför är samarbete med grannkommuner, Region Uppsala och Länsstyrelsen en viktig del av strategin, samt att ta del av forskning för att bättre förstå hur dessa arter sprider sig och vilka metoder som är mest effektiva för att bekämpa dem. Genom en kombination av dessa metoder kan kommuner verkligen göra en skillnad i kampen mot invasiva arter.

- Kommunen ska uppmuntra medborgarna att anmäla förekomsten av invasiva arter.
- Kommunen ska tipsa medborgarna om hur man identifierar och hanterar invasiva arter samt information och/eller koordination med rätt förvaltning eller myndighet.
- Kommunen ska ha en inrapporteringfunktion där medborgare kan rapportera förekomst av invasiva arter på både kommunal och privat mark.

En attraktiv arbetsgivare

Ett arbete mot psykisk ohälsa

För att stärka kompetensen inom psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa i kommunen är det viktigt att personalen får utbildning i Mental Health First Aid (MHFA). MHFA-utbildningen ger kunskap om att känna igen tidiga tecken på psykisk ohälsa, bemöta individer i kris och vägleda till rätt stöd och hjälp.

Utbildningen kan genomföras både genom att först utbilda interna instruktörer och därefter hålla egna kurser för medarbetare, eller via regionala/kommunala kostnadsfria alternativ. Investeringen i MHFA-utbildning bidrar till en tryggare arbetsmiljö och ökad beredskap att hantera psykisk ohälsa på ett tidigt stadium.

- Heby kommun ska erbjuda MHFA-utbildning till relevant personal genom att utbilda interna instruktörer och erbjuda regelbundna kurser, för att öka kompetensen och främja psykisk hälsa inom kommunens verksamheter.

Krav på utdrag ur belastningsregister för anställda

För att stärka tryggheten och säkerheten inom Heby kommuns välfärdsverksamheter ska kommunen införa ett krav på att begära utdrag ur belastningsregistret för all personal, både vid nyanställning och regelbundet under pågående anställning. Utdrag ska begäras för att säkerställa att personal inte har brottslighet som kan påverka deras arbetsuppgifter eller äventyra kommunens verksamheter och brukares säkerhet. Detta krav ska särskilt omfatta personal inom skola, förskola, äldreomsorg, omsorgsverksamheter samt personal med ekonomiskt ansvar eller tillgång till känslig information inom central förvaltning. Inom skola och förskola ska utdrag särskilt avse brott relaterade till droger, sexualbrott och andra brott som kan påverka barns och ungas trygghet. Inom äldreomsorg och omsorgsverksamheter ska utdragen fokusera på brottstyper såsom stölder, bedrägerier och brott riktade mot äldre och andra sårbara grupper. För tjänster inom central förvaltning där det finns ekonomiskt ansvar, tillgång till känslig information eller andra riskfaktorer för välfärdsbrottslighet, inklusive kopplingar till gäng- eller organiserad brottslighet, ska utdrag begäras. Kommunen ska även ha möjlighet att begära belastningsregisterutdrag under pågående anställning vid misstanke eller grundad oro för brottslighet. Vidare bör mer omfattande bakgrundskontroller och utredningar övervägas för personal med attesträtt eller delegationsbeslutsrätt för att ytterligare stärka säkerheten. Det finns flera exempel på kommuner där kriminella grupper har infiltrerat verksamheter, vilket understryker vikten av dessa åtgärder för att skydda Heby kommun från liknande risker.

- För anställda inom skola och skolmiljö ska en utredning tillsättas med syfte att rutinmässigt kunna begära utdrag ur belastningsregistret för samtliga anställda, både vid nyanställning och befintlig anställning vid påtaglig oro eller misstanke, med särskilt fokus på brott relaterade till droger och sexualbrott.
- För anställda inom äldreomsorg och omsorgsverksamheter ska en utredning tillsättas för att säkerställa att utdrag ur belastningsregistret kan begäras rutinmässigt, både vid ny- och befintlig anställning när rimlig misstanke

föreligger, med fokus på brottstyper såsom stölder, bedrägerier och brott riktade mot äldre.

- För nyanställningar inom central förvaltning ska en individuell bedömning göras utifrån tjänstens karaktär och ansvar. För tjänster med tillgång till känslig information, såsom medborgare med skyddad identitet, eller med ekonomiskt ansvar, ska belastningsregisterutdrag alltid kontrolleras för att förebygga välfärdsbrottslighet och säkerställa att det inte finns kopplingar till gängkriminalitet eller organiserad brottslighet.
- Kommunen ska ha rätt att begära utdrag ur belastningsregistret under pågående anställning när det finns grundad anledning att misstänka brottslighet, för att snabbt kunna agera.

Utbildningsnämnden

Säkerhet, trygghet och en högkvalitativ skola är avgörande faktorer när människor överväger att flytta till en kommun. Om dessa faktorer brister, riskerar kommunen att förlora invånare och därmed skatteintäkter, vilket påverkar skolans kvalitet. Politiken ska skapa bra förutsättningar för utbildning utan att gå in på detaljer. Lärarnas auktoritet är avgörande för ett effektivt klassrum, men tyvärr är den inte en självklarhet i dagens skola. Det måste tydliggöras att läraren är den självklara auktoriteten i klassrummet, och vi anser därför att politiken måste ge ett tydligt stöd till lärarna.

För att effektivt motverka mobbning krävs utbildning av personal och ett stärkt samarbete mellan skola och socialtjänst. Den drabbade eleven ska inte behöva byta klass utan det är mobbaren som bör flyttas. Jourklasser kan erbjuda rätt stöd till alla elever. Skolan ska ha nolltolerans mot mobbning och vara en drogfri miljö vilket kräver proaktiva insatser och samarbete med anti-narkotikaorganisationer. För att förebygga narkotikaanvändning bör oannonserade besök med knarkhund genomföras regelbundet. Polisen bör också besöka skolorna ofta för att stärka relationerna med eleverna och bidra till en tryggare skolmiljö.

Vuxennärvaron i skolor bör förstärkas, delvis bör man se över möjligheterna till ett "klassmorfar/mormor"-system som även bygger broar mellan generationer. Vid rekrytering ska belastningsregister kontrolleras för säkrare skolor. Mobilförbud på skolor skulle förbättra arbetsron och minska risken för mobbning via sociala medier.

Duschen i Östervåla sporthall saknar skärmväggar, vilket påverkar integriteten och bekvämligheten för besökare. Den bristande avskildheten gör att vissa elever undviker att duscha efter idrottslektioner eller i vissa fall helt avstår från att delta i undervisningen. Detta riskerar att påverka deras betyg i ämnet idrott och hälsa negativt. För att främja likvärdiga förutsättningar krävs en trygg och inkluderande miljö även i omklädningsutrymmena.

- Tydliggöra att läraren är den självklara auktoriteten i klassrummet och att politiken ger ett starkt och tydligt stöd till lärarna för att säkerställa ett effektivt lärande.

- Lärare ska ha bra förutsättningar för att kunna fokusera på undervisning.
- Vi vill satsa på karriärmöjligheter och se över hur vi kan minska den administrativa bördan för lärarna i kommunen. Vi menar att detta är en avgörande faktor för att kunna locka de bästa lärarna till kommunen och nå målet om en bra skola för våra barn. Lärarnas auktoritet och status är av yttersta vikt för ordning och reda i klassrummet, vilket i sin tur leder till bättre studiemiljö för eleverna.
- Rektorer ska få stöd och utbildning för att kunna utveckla sitt ledarskap.
- Kommunen ska utreda fler platser i skolan där kameraövervakning kan ske.
- Utreda om det finns ett underlag för att konkurrensutsätta kommunen genom LOV för alternativa förskoleformer så som exempelvis "nattis", föräldrakooperativ och dagmamma.
- Utbildningsnämnden ska investera i skärmväggar till duschtrymmena i Östervåla sporthall för att öka integriteten, tryggheten och främja deltagande i idrottsundervisningen.

Elevens hälsa och välmående

Bunkeflomodellen betonar fysisk aktivitet som en naturlig del av skoldagen och har visat positiva effekter på både hälsa och skolresultat. Forskning visar att elever som rör sig regelbundet under skoldagen får bättre koncentration, minne och kognitiv förmåga. På sikt kan detta också leda till ökad måloppfyllelse, minskad psykisk ohälsa och förbättrad folkhälsa.

För att på sikt möjliggöra ett införande av modellen i Heby kommun behöver skolmiljöerna främja rörelse och trygghet. Särskild hänsyn bör tas till kvaliteten på skolgårdar, toaletter och omklädningsrum, då dessa påverkar elevernas vilja att delta i fysisk aktivitet.

Dessutom är det av yttersta vikt att maximera den tid eleverna faktiskt spenderar i klassrummet. Vi måste ifrågasätta dagens system där elever skjutsas mellan olika skolor för ämnen som slöjd. Denna transporttid skulle kunna användas mycket mer produktivt i en lärandemiljö. Därför vill vi utreda möjligheten att sätta stopp för dessa onödiga förflyttningar och i stället säkerställa att eleverna har tillgång till de resurser de behöver på sin hemskola.

Genom att införa Bunkeflomodellen och samtidigt fokusera på kvaliteten i våra skolmiljöer tror vi att vi kan skapa en optimal lärandeupplevelse för alla elever i kommunen.

- Kommunen ska verka för att på sikt införa Bunkeflomodellen eller liknande system.
- Kommunens skollokaler och skolgårdar ska hålla en hög kvalitet. Toaletter och omklädningsrum måste hålla en särskilt god kvalitet och renlighet.
- Kommunen ska utreda möjligheten att sluta skjutsa runt elever till och från olika skolor i bland annat slöjdamnen. Studietiden ska inte gå åt att åka buss.

Lugn och ro i skolan

Vår ambition är att skapa en lugn och gynnsam lärandemiljö för alla elever. Därför ska vi säkerställa att mobilförbudet i skolorna strikt efterlevs för att minimera störningar och maximera fokus på studier.

Vi vill utreda möjligheten att införa en jourklass som kan främja ökad trygghet och en bättre arbetsmiljö för både elever och personal, genom att erbjuda anpassad undervisning till elever som har svårt att delta i ordinarie klass, exempelvis på grund av sociala eller beteendemässiga utmaningar.

För att säkerställa en mer personlig och effektiv pedagogik, ska kommunen sätta upp mål om att på sikt minska antalet barn i barngrupperna på förskolan och i klassrummen. Vi tror att dessa åtgärder kommer att främja en mer kvalitativ och fokuserad utbildning för alla våra elever.

- Kommunen ska säkerställa att ett mobilförbud i skolorna efterlevs.
- Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för att införa jourklass.
- Kommunen ska ha målsättningen att minska nivån på förskolans barngrupper till max 15 barn per grupp.
- Kommunen ska ha målsättningen att minska nivån på grundskolans klasser till max 20 barn per grupp.
- En näringsrik och attraktiv kost är en förutsättning för att skoleleverna ska hålla fokus hela skoldagen.

Förbättrad och individanpassad skolgång

För att ge alla elever en chans till en skolgång som anpassas efter individuella behov bör kommunen överväga flera förbättringsåtgärder. En av dessa är att skapa en särskild undervisningsgrupp, där personal med specialkompetens kan erbjuda skräddarsydd undervisning för elever med särskilda behov. Det är av yttersta vikt att barn och elever i behov av extra stöd identifieras och får nödvändigt stöd så tidigt som möjligt i sin skolgång. För att ge optimalt stöd till elever med ADHD och andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ska dessa utredas tidigt. Genom att snabbt identifiera och adressera dessa behov kan eleverna få den hjälp de behöver från första början.

Sommarskola ska även att uppmuntras för de elever som inte uppnått godkända betyg i svenska, matematik och engelska. Detta för att ge dem en möjlighet att förstärka sina kunskaper och uppnå skolans mål. För att ytterligare individualisera undervisningen ska kommunen också undersöka möjligheten att dela upp grundskoleklasserna i kärnämnen, med fokus på svenska, engelska och matematik, i tre olika grupper. Dessa grupper ska vara anpassade efter elevernas kunskapsnivå och inlärningsförmåga.

Vidare är det viktigt att erkänna att elever som är särskilt begåvade behöver särskild uppmärksamhet. Dessa elever ska inte förväntas agera som extra lärare i sina klasser. Istället behöver de möjlighet att studera i ett tempo som matchar deras kapacitet. Därför ska kommunen undersöka möjligheten att låta dessa elever avancera en årskurs i de ämnen där de utmärker sig särskilt.

- Utredda förutsättningarna för att skapa en särskild undervisningsgrupp där personal med specialkompetens undervisar elever med specialbehov.
- Barn och elever i behov av extra stöd ska få det tidigt.
- ADHD och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska identifieras för att ge rätt behov så tidigt som möjligt.
- Sommarskola ska uppmuntras för elever som inte uppnått godkända betyg i svenska, matematik och engelska.
- Kommunen ska utreda möjligheten att inrätta ett system där grundskoleklasserna i kärnämnen med fokus på svenska, engelska, matematik, delas upp i tre olika grupper anpassade efter individernas kunskap och inlärningsförmåga.
- Elver som är särskilt begåvade ska inte agera som extra lärare, de måste få studera i ett tempo som passar dessa elever. Kommunen ska utreda möjligheten att flytta upp dessa elever en årskurs i vissa ämnen.

En drogfri och trygg skola

Säkerhet och trygghet i våra skolor är av yttersta vikt. Därför vill vi förstärka skolan med en rad åtgärder för att skydda både personal och elever. Vid alla nyrekryteringar till kommunens skolor, oavsett tjänstens karaktär, kommer det nu att krävas utdrag ur belastningsregistret. Detta gäller även för tjänster som inte direkt hanterar barn.

För att öka beredskapen inför potentiella säkerhetshot kan skolan erbjuda personalutbildning inom pågående dödligt våld (PDV).

Drogproblematik i skolan är en annan viktig fråga som kommunen bör ta på stort allvar. En ny drogpolicy kommer därför att upprättas för skolorna. Denna policy kommer att inkludera åtgärder som möjligheten att utföra oanmälda besök av knarkhund.

Slutligen, för att skapa en tryggare skolmiljö och bygga broar mellan ungdomar och rättsväsendet, ska kommunen verka för en ökad polisnärvaro i skolorna. Detta initiativ syftar också till att ge eleverna en bättre förståelse för polisens arbete och dess roll i samhället.

- Vid nyrekrytering av personal till kommunala skolor ska utdrag ur belastningsregistret vara ett krav även för tjänster som inte hanterar barn direkt.
- Kommunen ska erbjuda personalen i kommunala skolor utbildning inom Pågående dödligt våld (PDV).
- Upprätta en drogpolicy för kommunens skolor där bland annat polis kan tillkallas och söka av lokalerna med narkotikahund vid behov.
- Kommunen ska årligen anordna utbildning i brandskydd och säkerhet för lärare och elever.
- Kommunen ska verka för en ökad polisnärvaro samt förståelse för polisens arbete i kommunens skolor.
- Utredda införande av regelbundna oannonserade besök med knarkhund i skolans lokaler.

Minimal hemspråksundervisning

Hemspråksundervisning har länge varit en del av skolsystemet, men den vetenskapliga grunden för dess positiva effekter på lärande är svag. Många menar att det är viktigt att bevara och stärka sitt hemspråk, och detta är en lovvärd tanke. Dock, när det kommer till reellt lärande och akademiska framsteg, finns det begränsade bevis för att hemspråksundervisning direkt bidrar till bättre resultat i andra skolämnen.

Vidare förstärker hemspråksundervisningen en djupt orättvis situation i våra skolor. I praktiken innebär denna undervisning att elever som deltar i den får tillgång till en studievägledare, vilket är en resurs som många andra barn i kommunen skulle dra stor nytta av. Många elever som inte får hemspråksundervisning kämpar med sina studier utan denna värdefulla resurs. Därför framstår hemspråksundervisningen inte bara som en tveksam investering ur ett lärandeperspektiv, utan också som en reform som bidrar till ojämlikhet i utbildningen.

- Kommunen ska minska hemspråksundervisningen till minimal lagstadgad nivå. Besparingarna ska läggas på specialpedagoger som tillgodoser alla elever som behöver extra språkstöd oavsett etnicitet.

Utbildning i ekonomiförståelse

I Heby kommun har det observerats en ökande trend bland unga vuxna som nyligen avslutat sin skolgång och blivit myndiga, där många visar en brist på förståelse för hur man hanterar pengar, upprättar en hushållsbudget och undviker skuldfällor. Detta har lett till att flera av dessa ungdomar faller offer för skuldfällor, särskilt med snabblån såsom SMS-lån. För att motverka detta problem och ge ungdomarna de verktyg de behöver för att ta ansvarsfulla ekonomiska beslut i vuxenlivet föreslås en obligatorisk utbildningsmodul inom ekonomi och hushållsbudget i grundskolan.

Genom att införa en ekonomi- och hushållsbudgetutbildning i Heby kommuns grundskolor kan vi erbjuda våra ungdomar de färdigheter de behöver för att ta informerade och ansvarsfulla ekonomiska beslut genom hela livet. Kursen bör inkludera ämnen som hushållsbudgetering, introduktion till banktjänster, förståelse för räntor och skulder, samt riskerna med snabblån. Utöver teori ska eleverna genomföra praktiska övningar, exempelvis att skapa en månadsbudget eller hantera oväntade utgifter, för att bättre förbereda dem för verkliga ekonomiska situationer. Detta kommer inte bara att gynna dem individuellt, utan även samhället i stort genom att minska antalet personer som hamnar i skuldfällor och ekonomiska svårigheter.

- Kommunen ska verka för att införa en frivillig mer djupgående ekonomi- och hushållsbudgetutbildning än läroplanen säger i kommunens grundskolor.

Föräldransvar vid vandalisering i skolmiljön

Varje år rapporteras om skadegörelse på skolor som leder till stora ekonomiska förluster för kommunerna. I vissa fall har dessa kostnader uppgått till betydande belopp, exempelvis när fönster för 150 000 kronor förstördes på Sofiedalskolan i Valbo, Gävle kommun.

Automatiska brandlarm på Hebys skolor, ofta utlösta av elever som ett skämt, har också kostat skolan avsevärda summor. Varje falsklarm utan riktig anledning kostar skolan 6 000 kronor. Dessa falsklarm binder dessutom upp brandkårens resurser, vilket kan få allvarliga konsekvenser om en riktig brand skulle uppstå parallellt.

Enligt skadeståndslagen (SkL) föreligger ett principalansvar för vårdnadshavare, vilket innebär att föräldern har ett skadeståndsansvar även om ingen vårdslöshet från föräldrarnas sida har förekommit (3 kap. 5 § SkL). Denna skadeståndsskyldighet är begränsad till högst en femtedel av prisbasbeloppet per skadehändelse (3 kap. 5 § andra stycket SkL). Det finns dock möjlighet till jämkning, särskilt om skadeståndsansvaret skulle framstå som orimligt med tanke på föräldrarnas insatser för att förhindra brott (3 kap. 6 § SkL). Något som man också gjorde i fallet i Sofiedalsskolan, där elevens föräldrar fick stå för delar av kostnaden.

- Kommunen, i enlighet med skadeståndslagen ska aktivt kräva skadestånd av vårdnadshavare när deras barn begår skadegörelse eller andra brott inom skolans område.
- Vid upprepade falsklarm orsakade av en elev, bör elevens vårdnadshavare stå för kostnaden.
- Kommunen ska införa en policy för att informera föräldrar om deras ansvar och potentiella ekonomiska konsekvenser om deras barn begår brott.
- Skolan ska hålla informationskampanjer för att upplysa både elever och föräldrar om vikten av att undvika skadegörelse och de potentiella konsekvenserna av sådana handlingar.

Kultur- och fritidsnämnden

I Heby kommun finns ett brett utbud av idrottsmöjligheter. Idrotten är viktig för folkhälsan då den i sig innebär fysisk stimulans, men bidrar även till konkurrens till fritidsaktiviteter som innefattar exempelvis alkoholkonsumtion. Idrottsplatserna är också en viktig mötespunkt för invånarna och bidrar därmed till att öka tilliten och tryggheten i kommunen.

Den ideella sektorn utgör en tredje betydelsefull sfär inom det svenska samhället vid sidan av det privata näringslivet och den offentliga sektorn. De ideella föreningarna, idrottslivet och de religiösa församlingarna är samlingspunkter och erbjuder alla arbete stärker det sociala kapitalet i samhället och har en stor betydelse för bland annat kulturarvets bevarande, kunskapsutvecklingen, folkhälsan och demokratin.

Starka lokalsamhällen och en trygg och levande hembygd präglad av en stark medborgaranda, där människor oegennyttigt tar ansvar för samhället och andra medborgares välbefinnande, är en viktig faktor i byggandet av det goda samhället.

Vi ser sambandet mellan motion och folkhälsa. En mycket viktig del av folkhälsoarbetet är att människor uppmuntras att aktivera sig på regelbunden basis, särskilt barn och ungdomar. Idrottsrörelsen är en del av den svenska folkrörelsetraditionen och spelar som sådan en stor roll inte bara för människors hälsa utan även för demokratisk och social fostran och erbjuder dessutom en meningsfull och innehållsrik fritid fri från kriminalitet och missbruk.

Särskilt framgångsrika idrottsföreningar och enskilda utövare kan sätta hemkommunen på kartan och bidrar på så sätt till den lokala tillväxten. Kommunen har mycket att vinna på att stödja det lokala idrottslivet, i stort såväl som smått. Tillgänglighet och mångfald vad gäller idrotts- och motionsanläggningar är centralt men också ekonomiska bidrag till projekt och löpande verksamhet är av vital betydelse. För att utveckla kommunens idrottsliv krävs samarbete mellan kommun, näringsliv och idrottsföreningar.

Utöver idrotten finns också andra behov av nöjen och rekreation för att fylla människors fritid med meningsfulla aktiviteter. Inte minst är det viktigt att människor får utökade möjligheter att samlas och umgås med varandra i sammanhang som berör just dem. Kommunen ska därför stödja föreningslivet generellt, i synnerhet sådan verksamhet som är riktad till barn och ungdomar. För att öka antalet ungdomar som söker sig till föreningslivet är det viktigt med ett brett utbud av aktiviteter.

Föreningar som erhåller bidrag ska garantera att verksamheten är drogfri. För att motverka fusk med kommunens föreningsbidrag är det viktigt att noggranna kontroller utförs och att allt misstänkt fusk polisanmäls.

- Föreningsstöd ska endast gå till föreningar som vilar på demokratisk grund och upprätthåller svensk föreningstradition.
- Kulturbidrag ska följas upp årligen och noggrannare.
- Kommunen ska stödja det lokala idrotts- och föreningslivet.
- Kommunen bör skapa förutsättningar för spontanidrott.
- Föreningar som erhåller bidrag ska garantera en drogfri verksamhet.

- Allt misstänkt fusk med föreningsbidrag ska polisanmälas.
- Avsluta eller kraftigt begränsa konstinköp.
- Inventera konstförråd och sälj av konst som inte brukas.

Fritidsgårdarna i kommunen

Idag finns det tyvärr inte tillräckligt med pengar för att driva kommunal fritidsgårdsverksamhet i hela kommunen, verksamheten är idag centraliserad till Heby och Morgongåva medans ungdomarna i norra kommundelen helt saknar ungdomsgård. Vi anser att detta går emot likställighetsprincipen och att åtgärder genast bör vidtas. Med kommunens begränsade resurser anser vi att en fritidsgård bör etableras i norra kommundelen till fördel för fritidsgården i Morgongåva. Vi vet att fritidsgården i Morgongåva är mycket uppskattad och vi vill att alla orter i framtiden ska ha sin egen ungdomsgård, men i dagsläget är det ej skäligt att ha två fritidsgårdar med en mils avstånd i södra kommundelen.

Vi tror att skattepengarna på sikt kan förvaltas mer effektivt hos aktörer inom det lokala föreningslivet och samtidigt erbjuda fritidsgårdar i kommunens alla stora och mellanstora orter.

- Kommunen ska utreda möjligheten för föreningsdriven fritidsverksamhet för alla ungdomar i Heby kommun.
- Kommunen ska avveckla Minkens fritidsgård och i stället etablera en fritidsgård i norra kommundelen.

Hebyfastigheter AB och Hebygårdar AB

Allmännyttans idé är att säkerställa att varje medborgare har tillgång till adekvat boende. Hebygårdar AB, som är helägt av Heby Kommun, äger och förvaltar närmare 900 lägenheter samt äldreboenden spridda över hela kommunen.

Trygga boenden

Bolagets affärs- och verksamhetslokaler ska vara anpassade för alla medborgare, därför är det av största vikt att dessa är anpassade för individer med funktionshinder som till exempel rörelsehinder. Dessutom kommer specifika hyresrätter att avsättas för kvinnojourer, i linje med vårt åtagande att skapa ett tryggt samhälle för alla.

Vi ser med en åldrande befolkning ett växande behov för särskilda seniorboenden. Vi vill därför utreda framtagande av anpassade boendemiljöer för personer 65år och äldre med exempelvis gemensamma samlingslokaler och servicelokaler.

För att säkerställa en trygg och välfungerande boendemiljö i bolagets hyreslägenheter bör placeringar av personer med behov av stöd från socialtjänsten göras med noggrann hänsyn, särskilt i närheten av skolor. Det är viktigt att undvika en koncentration av placerade individer i samma områden, då detta kan leda till negativa konsekvenser för både de boende och omgivningen. Vi kan inte acceptera att placeringar sker i områden där det uppstår utanförskap och otrygghet.

Alternativt bör det utredas om att avyttra kommersiella fastigheter såvida dessa inte bedöms vara strategiskt viktiga, dessa fastigheter kan ombildas till andra ägandeformer såsom bostadsrätter eller andelsrätter. Intäkterna från försäljningen skulle underlätta bolagets ekonomiska belastning i en tid av betydande investeringar.

Vi nybyggnation i tätortscentrum ska kommunen verka för att verksamhetslokaler integreras.

Skärpt efterlevnad av hyresregler

För att säkerställa att kommunens bostäder används på ett tryggt och hållbart sätt, ska Hebygårdar införa en skärpt policy och tydligare rutiner för att motverka trångboddhet, olovlig andrahandsuthyrning och folkbokföringsbrott i sina fastigheter. Avtalsbrott mot hyresreglerna ska innebära uppsägning av kontrakt.

- Hebygårdar ska regelbundet kontrollera att antalet personer som bor i varje bostad överensstämmer med lägenhetens klassificering och storlek.
- För att motverka folkbokföringsbrott ska bostadsbolaget regelbundet följa upp att hyresgästerna är korrekt folkbokförda på sina adresser.
- Bostadsbolaget ska genomföra aktiva kontroller för att förhindra olovlig andrahandsuthyrning.

Vräkning av kriminella hyresgäster

För att främja trygghet och säkerhet i Heby kommuns bostadsområden ska Hebygårdar tillämpa den nya lagstiftningen som trädde i kraft den 1 juli 2024, vilken möjliggör uppsägning av hyreskontrakt för hyresgäster involverade i brottslig verksamhet. Lagändringen ger kommunala bostadsbolag ökade möjligheter att agera mot hyresgäster som bryter mot lagar och regler, både i och i anslutning till fastigheten.

- Det kommunala bostadsbolaget ska följa lagändringen och aktivt använda möjligheten att säga upp hyreskontrakt för hyresgäster som deltar i eller möjliggör kriminalitet inom bostadsområdena. Särskilt allvarliga brott, såsom förvaring av illegala vapen eller narkotika i bostaden, ska leda till direkt uppsägning.
- I linje med den nya lagens utökade räckvidd ska bostadsbolaget vidta åtgärder för hyresgäster som begår brott i närområdet, exempelvis på torg, lekplatser och andra gemensamma ytor, då dessa handlingar direkt påverkar tryggheten i bostadsområdet.
- För att ge övriga boende en trygg och stabil miljö ska bostadsbolaget också arbeta för att informera och stödja grannsamverkan samt ge boende trygghet i att rapportera misstänkt brottslighet anonymt.

Förturssystem för nyckelpersonal och försörjningskrav

För att attrahera och behålla nyckelpersonal till exempel undersköterskor och lärare ska ett förturssystem utredas. Samtidigt måste försörjningskraven vid bostadsanvisningar ses över. Det handlar bland annat om att högskolestudenter med CSN-lån ska vara kvalificerade att söka bostad inom Hebygårdar.

Det är viktigt att klargöra att försörjningsstöd inte ska betraktas som en inkomstkälla vid tecknande av bostadskontrakt. I uppdraget för Hebygårdar ingår även att identifiera de mest kostnadseffektiva bostadslösningarna vid anvisningar från Migrationsverket.

Affärslokaler och tillgängliggörande av oanvändbara lokaler

Det finns i dag ett växande behov av affärslokaler i våra centrum, detta måste beaktas när bolaget bygger centrala fastigheter för att våra centrum ska vara levande och samtidigt ge medborgarna en bred samhällsservice.

- Kommunen ska införa fler förturer i den kommunala bostadskön för bristyrken såsom undersköterskor och lärare till kommunens verksamheter.
- Kommunen ska göra ett tillägg under försörjningskraven så att dessa även gäller högskolestudenter med CSN-lån som försörjningsmedel.
- Kommunen ska utreda om avyttring av fastigheter som inte är strategiskt viktiga. Intäkterna ska investeras i kommunens framtida fastighetsinvesteringar eller stärka bolaget soliditet.
- Statliga bidrag för att bygga skyddsrum på strategiska platser vid nybyggnation av kommunala fastigheter ska sökas när och om statliga stöd blir realiserade.
- Nya lokaler som byggs vid centrum- och torgområden ska innehålla affärsverksamhetslokaler.

- Säkerställa att alla affärslokaler samt verksamhetslokaler är tillgänglighetsanpassade.
- Avsätta hyresrätter för kvinnojourer.
- Försörjningsstöd ska ej räknas som inkomstkälla vid kontraktsskrivning av kontrakt på bostad.
- Utredda hur bolaget kan anpassa sin policy för att undvika en koncentration av individer placerade av socialtjänsten i specifika områden, särskilt i områden nära skolor, för att främja en balanserad och trygg miljö för alla hyresgäster och skolungdomar.
- Hebygårdar ska få i uppdrag att hitta så kostnadseffektiva bostadslösningar som möjligt för anvisningar från Migrationsverket.
- Utredda framtagande av anpassade boendemiljöer för personer 65år och äldre med exempelvis gemensamma samlingslokaler och servicelokaler.

Bygg- och miljönämnden

Vi vet att människor idag gärna bygger sina egna hus men tycker att det är besvärligt och dyrt, en arkitekt ska anlitas för att rita huset, en konstruktör ska räkna på bärighet, konstruktörer för VA, el och ventilation måste anlitas. Regelverket kan tyckas krångligt och ha en avskräckande effekt. Samtidigt är det positivt både för den enskilde som vill bygga och för kommunen om fler privata bygginitiativ kommer till stånd. I denna process spelar Bygg och Miljönämnden en viktig roll, där bygglovshandläggare kan stå till tjänst med stöd, upplysningar och att utgöra bollplank för privatpersoner.

Antalet hemtjänsttimmar ökar i kommunen. I en del fall skulle ganska enkla anpassningar i hemmet både minska hjälpbehovet och ge möjligheter för äldre att bo kvar längre i sina bostäder. Detta skulle dels innebära en livskvalitetshöjning för de berörda kommuninvånarna, dels utgöra en besparing på minskade hemtjänstbehov. För att detta ska gå att få till stånd behövs dock en smidigare process för bostadsanpassning.

- Bygglovshandläggare ska vara ute tidigt på plats, för att säkerställa att enskilda som avser att bygga hus får det stöd de behöver för att göra rätt från starten.
- Heby kommun ska erbjuda en serviceinriktad bygglovshantering med kunden i fokus.
- Kommunen ska erbjuda snabba handläggningstider och vara tydliga med hur lång tid processen brukar ta.
- Det ska finnas ett tydligt regelverk gällande anpassning av bostäder för funktionshindrade och äldre.

Samhällsbyggnadsnämnden

Heby kommun präglas av sin förmåga att erbjuda attraktiva bostadsmiljöer både i tätort och på landsbygd. En kommunal strävan är att kunna erbjuda livsvillkor och boende över hela kommunens områden genom att säkerställa robusta kommunikationer, såsom vägar och bredband. För att möjliggöra ett rikt och tillgängligt liv för alla invånare i Heby är det av yttersta vikt att en gedigen offentlig service, såsom kollektivtrafik och förskoleverksamhet, är existerande och tillgänglig i alla kommunens delar.

Parker och grönområden.

Lekparkerna i Heby Kommun ska vara en lekfull och trygg plats där barn och föräldrar kan mötas. Ett nytt koncept med naturlekplatser är mitt i sin process och vi har ej sett det färdiga resultatet ännu men vår förhoppning är att dessa kommer att bli uppskattade, kreativa och trygga platser att leka och vistas på. Vi har dock sett en trend av skadegörelse och i vissa fall har det blivit en träffpunkt för droghandel, något som givetvis är oacceptabelt och där trygghetsskapande åtgärder måste ses över noggrant.

Nämnden ska samarbeta med Utbildningsnämnden i projekt som exempelvis plantering av träd för att inkludera barn i samhällsbygget, vilket ger dem möjlighet att aktivt bidra till sin närmiljö, samtidigt som de lär sig om hållbarhet, naturvård och samhällsansvar. Genom att involvera barn och unga i sådana projekt stärks deras känsla av delaktighet och ansvar, vilket kan bidra till en ökad gemenskap och långsiktig respekt för miljön. Dessutom ger samarbetet mellan nämnderna en chans att skapa tvärsektoriella initiativ som gynnar både utbildningen och samhällsutvecklingen på en lokal nivå.

- Kommunen ska säkerställa tryggheten på kommunens lekplatser, de ska vara överskådliga, belysta och väl underhållna.
- Kommunen ska hålla en tätare medborgardialog kring beslut om anläggning av parker, lekplatser mm. för att ge medborgarna ett större inflytande i sitt närområde.
- Kommunen ska verka för att tillgängliggöra intressepunkter av kulturhistoriskt intresse.
- Inkludera skolbarn i stadsplanering, tex plantering av träd.

Planläggning av kolonilotter i Heby kommun

För att främja odlingsmöjligheter, gemenskap och ökad trivsel i Heby kommun vill vi planlägga för kolonilotter till att börja med i kommunens två centralorter. Alla har inte tillgång till en stor trädgård och många söker gemenskap för liknande intressen. Dessa områden skulle kunna göras tillgängliga för föreningar som vill driva och öppna kolonilotter. Genom att stödja föreningsdrivna kolonilotter får boende möjlighet att odla egna grödor, samtidigt som det stärker lokal samverkan, beredskap och bidrar till hållbarhet.

- Kommunen ska etablera kolonilotter i Heby och Östervåla, och aktivt stödja uppstarten av odlingsföreningar som ska förvalta och driva verksamheten på sikt.

Gör det enklare att bygga och bo i Heby

Idag sitter nästan alla kommuner på egna bygglovsenheter, medan några delar enheter så som Sala och Heby gör. Oavsett så finns det kanske runt 290 bygglovsenheter runt om i landet som hanterar byggärenden på olika sätt. Varje bygglov ska få en individuell bedömning och turerna mellan den som ansöker och bygglovsenheten kan bli många. Vi ser det som en absolut nödvändighet att människor som vill ska kunna flytta till Heby. Därför vill vi minska allt regelkrångel, ta bort så många detaljplaner som möjligt och verka för att lätta på strandskyddsregler. Med vårt förslag på typgodkända hus i kombination med handpenning på tomter i stället för köp så skulle ett hus i Heby kunna bli flera hundratusen billigare än motsvarande kommuner.

- Utredda framtagande av typgodkända hus som får snabbhantering i bygglovshanteringen samt att ta fram en ny taxa för ansökning kring dessa.
- Utredda möjligheten att erbjuda nyinflyttade invånare en modell där de, i stället för att omedelbart köpa en kommunägd villatomt, kan erlägga en handpenning. Tomten skrivs sedan över till köparen efter några års mantalsskrivning och skattebetalning i Heby kommun.
- Det ska alltid finnas planerad kommunal mark för bostadsändamål och verksamhetsetablering.
- Alla kommunala tomter ska säljas via upphandlad mäklare.
- Marknadsför kommunala tomter på strategiska marknader utanför kommungränsen.
- Kommunen ska rensa detaljplaner från onödiga begränsningar. Vi vill minimera reglerna i detaljplanerna till de för området nödvändiga.
- Kommunen ska verka för lättnader i strandskyddet.

Kostenheten

Maten som serveras i kommunens kök ska vara ha ett näringsinnehåll som är anpassat för gruppen av individer den serveras till. Kommunens måltider ska utgå från klassiska, hemlagade rätter med hög kvalitet. Kommunen ska inte under några omständigheter servera endast vegetariska rätter till växande och ofta fysiskt aktiva skolelever som kräver gott näringsintag för att hålla fokus under skoldagen.

Äldre individer på vård- och omsorgsboenden kräver ofta en kost som är mindre näringsrik, det är dock av största vikt att våra äldre medborgare får en god, aptitlig och igenkännbar mat som innehåller kött, fågel eller fisk.

- Kostenheten ska revidera "Riktlinjer för kost": I kommunens kök ska en huvudrätt tillagas, den ska vara näringsrik och tilltalande och innehålla kött, fågel eller fisk. Den dagliga kosten ska bygga på välkända, balanserade maträtter som tilltalar en bred målgrupp.
- Vid specialkost ska detta behov styrkas av målsman och beställas, önskas ej fläsk av religiösa skäl ska vegetariskt alternativ serveras.

En stabil energiförsörjning

Kommunen strävar efter att säkerställa en stabil och planerbar energiförsörjning för att stödja samhällsutveckling och hållbar tillväxt. Detta inkluderar en öppen inställning till etablering av små modulära reaktorer (SMR:er) inom kommunens gränser, vilket kan bidra till en diversifierad och pålitlig energikälla. Vidare ska kommunen aktivt värna om och göra strategisk användning av sitt kommunala veto rörande vindkraftsprojekt, för att säkerställa att dessa utvecklas på ett sätt som är i linje med lokala intressen och värden.

- Kommunen ska verka för planerbar energiförsörjning.
- Kommunen ska se positivt på etablering av SMR:er inom kommunens gränser.
- Kommunen ska värna och nyttja det kommunala vetot kring vindkraft.

Framkomlighet i hela kommunen

Framkomligheten i kommunen ska vara inkluderande och tillgänglig, genom att garantera enkel och smidig tillgänglighet för gång, cykling och kollektivtrafik. Det är extra viktigt att se till att det finns gott om pendlarparkeringar för bilister som vill ta bussen till och från jobbet. En prioritet ligger i att snabba på processen för en fortsatt överlåtelse av vägar och gator i Tärnsjö, genom att aktivt söka en överenskommelse med Trafikverket. Dessutom är samarbete och samråd med Region Uppsala centralt för att säkerställa att landsbygden i Heby kommun behåller sina busshållplatser och därigenom stödjer en bred och rättvis tillgänglighet till transport för alla invånare.

- Det ska vara enkelt och smidigt att gå, cykla och åka kollektivt i kommunen.
- Säkerställa att pendlarparkeringarna i Heby kommun är tillräckligt många och håller måttet.
- Prioritera en överenskommelse med Trafikverket för en påskyndad process för en fortsatt överlåtelse av vägar/gator i Tärnsjö.
- Kommunen ska verka i samråd med Region Uppsala verka för att fler busshållplatser inte tas bort på Heby kommuns landsbygd.

Lövstaparken

Den ambitiösa planen för etablering av Lövstaparken bör skjutas på framtiden, i stället bör en enklare etablering utföras med en låg etableringsdriftkostnad för att bejaka kommunens ansträngda ekonomi.

Vård- och omsorgsnämnden

Heby kommun har en befolkning som blir allt äldre, och det är avgörande att säkerställa att medborgarna känner förtroende för kommunens förmåga. De som bor här idag behöver kunna lita på att kommunen fortsätter att stödja och ta hand om dem på bästa möjliga sätt, även när de går in i sina äldre dagar.

Parallellt är det centralt att förstå att de med funktionsnedsättning inte utgör en homogen grupp. Varje person har unika behov som skiljer sig beroende på deras funktionsnedsättning. Delaktighet och tillgänglighet är kärnan i kommunens arbete, vilket innebär att all kommunal information, verksamhet och infrastruktur ska vara anpassad och tillgänglig, även för alla med funktionsnedsättning. Genom samarbete med olika delar av civilsamhället strävar kommunen efter att ge de funktionsnedsatta meningsfulla dagliga aktiviteter för att motverka inaktivitet och psykisk ohälsa.

Kommunens som arbetsgivare inom vården

Heby kommun ska fokusera på kvalitet och professionalism inom omsorgssektorn. Personalen inom hemtjänst och boenden har en nyckelroll för att skapa en trygg och omvårdande miljö för varje enskild äldre. De ska erbjudas vidareutbildning för att kunna möta och bistå äldre med särskilda behov, exempelvis demenssjukdom, hörsel- eller synnedsättning och andra funktionshinder. Konkurrensen om omsorgspersonalen ökar och därför är det viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare, till exempel genom att ge möjlighet till egen utveckling och att skapa karriärvägar inom omsorgsykten. Vid nyanställning och för befintlig personal inom omsorgen införs språktest med möjlighet till ytterligare språkutbildning. Alla nyrekryteringar kräver ett utdrag ur belastningsregistret, oberoende av direktkontakt med brukare. En policy för religiösa symboler och neutral klädsel kommer att implementeras inom kommunala verksamheter.

Personal får kompetenshöjning särskilt inom områdena hedersvåld och våld i nära relationer. Kommunen strävar efter ett nära samarbete med både brukare och anhöriga, inklusive stöd för anhängigvårdare. För att vara konkurrenskraftig som arbetsgivare prioriteras personalutveckling och möjlighet till vidareutbildning, särskilt för att bemöta äldres särskilda behov. Slutligen genomförs löpande en översyn av kommunens öppenvård.

- Kommunen ska utföra språktest vid nyanställning inom omsorgen. Språktest ska även genomföras för befintlig personal. Personal som behöver ytterligare språkutbildning ska erbjudas sådan.
- Vid nyrekrytering av personal ska utdrag ur belastningsregistret vara ett krav även för tjänster som inte hanterar brukare direkt.
- Kommunen ska införa en policy gällande religiösa symboler och neutral klädsel i kommunala verksamheter.
- All personal inom individ- och familjeomsorgen får en behovsanpassad kompetenshöjning inom hedersvåld samt inom våld i nära relationer.
- Kommunen ska etablera god samverkan med såväl brukare som anhöriga.
- Kommunen ska erbjuda stöd och service till anhängigvårdare.
- Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna konkurrera om den bästa vård- och omsorgspersonalen.
- En översyn av kommunens öppenvård genomförs kontinuerligt.

En värdig ålderdom

Äldre i vår kommun ska ha möjlighet till att leva ett aktivt liv och bibehålla sitt oberoende. För att åldras i trygghet måste adekvat vård finnas tillgänglig. Hemtjänst och hemsjukvård ska underlätta hemmaboende medan trygghetsboenden ska erbjudas för de som behöver.

De äldres kunskap bör värdesättas, och skolor, förskolor och seniororganisationer bör samarbeta för att korsa generationsgränserna. Kommunen bör stödja senioraktiviteter, erbjuda mötesplatser och anordna subventionerade träffar för dem med få sociala kontakter. Frivilligorganisationers arbete mot ensamhet är viktigt. Fallskador bland äldre är kostsamma och smärtsamma. Därför ska äldre över 75 erbjudas hjälp med sysslor som minskar fallrisk, liksom friskvård med balansövningar. Halkskydd till skor för de över 65 ska tillhandahållas kostnadsfritt. Rehabilitering efter fallskador ska så långt möjligt ske i hemmet.

Äldre par ska så långt möjligt kunna bo kvar tillsammans, och anhörigvård bör gynnas ekonomiskt. Vård- och omsorgsboenden ska finnas på flera ställen i kommunen så att äldre kan fortsätta att bo på eller nära sina hemorter. God mat är kritisk för äldres välbefinnande. Därför ska maten på kommunens vård- och omsorgsboenden vara näringsrik, välsmakande och svenskt kulturellt anpassad. Kroppens förmåga att tillgodogöra sig näring påverkas ju äldre man blir, varför undernäring är ett potentiellt problem som måste hållas under uppsikt. Eftersom undernäring kan leda till flera olika följsjukdomar är det viktigt att begynnande viktninskning upptäcks i tid. Av den orsaken ska brukare inom äldrevården vägas regelbundet.

- Kommunen ska främja en ökad organiserad stimulans för de äldre.
- Kommunen ska ta initiativ till att upprätta samarbete mellan kommunens kulturskola, äldreboenden och seniororganisationer.
- Kommunen bör utreda hemrehabilitering för äldre.
- Att i så stor utsträckning som möjligt erbjuda brukare möjligheten att ha samma vårdkontakt inom sitt nyttjande av äldrevården.
- Utred och verkställ att erbjuda äldre och behövande överskott av mat från kommunala kök om möjligt.
- Kommunen ska jobba för att bryta ofrivillig ensamhet och öka livskvaliteten för äldre.
- Kommunen ska fortsätta att digitalisera inom äldreomsorgen. Exempelvis kan i stället nattliga tillsynsbesök av vårdpersonal i vissa fall kunna ersättas genom ett digitalt system.
- Kommunen ska i så stor utsträckning som möjligt undvika halvfabrikat och i stället erbjuda välsmakande och näringstät mat med inslag av lokala råvaror.

Äldreområde, framtidens äldrevård

I ett äldreområde är alla dörrar öppna för fri rörelse, vilket ger de boende möjlighet att själva gå ut i friska luften och njuta av promenader till olika "rum" i trädgården. Här skulle det kunna finnas allt från café, affär och en liten pub till vackra trädgårdar och odlingar som de boende själva kan vara med och ta hand om. Dessutom erbjuds möjligheter att fiska, bada, basta och kanske till och med sköta bikupor, för de som vill delta.

Äldreområdet skulle också kunna fungera som en demensby, vilket skulle kunna ge Heby kommun en spetskompetens och ett nytänkande kring äldrevård och göra kommunen mycket konkurrenskraftig för den typen av vård. Vårt upptagningsområde är stort och vi skulle kunna erbjuda brukare från Gävle, Sala, Tierp, Uppsala plats hos oss. Den inflyttning som en sådan by skulle generera kan bli mycket vinstdrivande gällande skattemedel till kommunen, till skillnad från ett traditionellt omsorgsboende där man främst tillgodoser befintliga behov inom kommunens egna gränser. Demensbyar är inte för alla, men är ändå något som efterfrågas av både Alzheimerfonden och Demensförbundet då det finns för få, i synnerhet i våra delar av landet.

Även om underlaget av demenssjuka kanske inte räcker till så skulle ett framtida äldreområde kunna innehålla en avdelning som är speciellt anpassad för målgruppen. Andra äldre skulle kunna fungera som mentorer och vänner och förbättra tillvaron för demenssjuka.

- Kommunen ska utreda underlag och möjligheterna till ett naturskönt och lantligt framtida "äldreområde" i Östa, som skulle kunna innehålla både demensavdelningar och vanliga äldreboendeplatser.

Funktionsnedsatta – inte en homogen grupp

Funktionsnedsatta är ingen homogen grupp. Varje individ har olika förutsättningar och behov beroende på handikapp. Det finns en rad lagar som reglerar de funktionsnedsattas situation och som kommunen har att åtfölja. Sverige åtog sig 2010 att leva upp till FN:s standardregler för att tillförsäkra funktionsnedsattas möjlighet att kunna delta fullt ut i samhället. För att förverkliga detta ska kommunen ha ett handikappolitiskt handlingsprogram, som ska upprätthållas och beaktas i samhällsplanering och lokala ordningsföreskrifter. Alla kommunala verksamheter berörs av denna målsättning. Delaktighet och tillgänglighet ska vara grundläggande för kommunens handikappolitiska arbete. Kommunens information, hemsidor, verksamhet samt fysiska och pedagogiska miljö ska vara tillgänglig för människor med olika funktionsnedsättningar. Genom föreläsningar, temadagar och internutbildningar ska kommunen sprida kunskap om olika handikapp och de funktionsnedsattas situation.

Kommunen bör stimulera näringsidkare till att tillgänglighetsanpassa bostäder, kaféer, butiker och andra inrättningar. Detta för att tillgängligheten i det offentliga rummet ska öka för personer med funktionsnedsättning och därmed bidra till ökad sammanhållning för befolkningen i Heby kommun.

Aktiviteter i dagligt liv (ADL) är viktiga för att undvika passivitet och psykisk ohälsa hos den enskilde. Kommunen ska i samarbete med myndigheter, näringsliv och utbildningsväsende erbjuda funktionsnedsatta en meningsfull sysselsättning utifrån den

enskildes förutsättningar. Samverkan med brukare och anhöriga ska vara god. Stöd och service ska erbjudas anhängvårdare.

- Kommunen ska ha ett funktionsrättspolitiskt handlingsprogram, vars innehåll beaktas i verksamheten.
- Kommunens information, verksamhet och fysiska miljö ska vara tillgänglig för människor med funktionsnedsättning.
- Kommunen ska i samarbete med myndigheter, näringsliv och utbildningsväsendet erbjuda funktionsnedsatta meningsfull sysselsättning i det dagliga livet. Daglig verksamhet på alla orter där verksamhet finns.
- Genom föreläsningar, temadagar och internutbildningar ska kommunen sprida kunskap om funktionsnedsättning.
- Kommunen bör stimulera näringsidkare till att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning i det offentliga rummet.

HVB hem och familjehemsplaceringar

Heby kommun har idag svårt att uppfylla kärnuppgiften, och en del av förklaringen är skenande kostnader för familjehemsplacerade barn. Vi anser att kommunen har ett ansvar för barn som far illa och bör hantera dessa. Tyvärr kommer många från andra kommuner och blir en stor börda för oss som en liten kommun, vilket riskerar att skada befintliga verksamheter, inte bara ekonomiskt utan även också försämra resultat och trygghet i skolorna. Därför vill vi införa ett placeringsstopp av familjehemsplaceringar barn från andra kommuner och prioritera interna familjehemsplaceringar.

Vi vill även försöka att minska koncentrationen av HVB-hem på en och samma ort och undersöka möjligheten att införa tillfälliga stopp för etableringen av HVB-boenden i områden där koncentrationen redan är hög, för att undvika överbelastning och potentiellt negativa effekter på mindre samhällen.

- Kommunens familjehemsplaceringar ska i så stor utsträckning som möjligt ske hos interna familjehem.
- Kommunen ska införa placeringsstopp för familjehemsplaceringar hemmahörande andra kommuner.
- Kommunen ska verka för att HVB-hemsplaceringar i första hand kommer från kommunen.
- Kommunen ska undersöka möjligheten om det går att införa tillfälliga stopp för etablering av HVB-boenden då dessa påverkar små samhällen i grunden.

Slutord

Heby kommun står inför ett flertal utmaningar som kräver både strategiskt nytänkande och noggrann ekonomisk hushållning. Budgeten för 2026 speglar en tydlig strävan efter att skapa balans mellan krav på effektivitet, satsningar på kärnverksamheter och en långsiktig ekonomisk hållbarhet. Det ekonomiska läget är pressat, men genom prioriteringar, samverkan med näringslivet och ett starkt fokus på att stärka välfärden och den kommunala servicen, skapas möjligheter att möta framtiden med tillförsikt. Investeringar i skola, omsorg, trygghet och infrastruktur ska genomföras med ansvarstagande och fokus på invånarnas bästa. Med tydliga mål, en hållbar ekonomisk inriktning och en vilja att anpassa verksamheten efter rådande förutsättningar tar Heby kommun viktiga steg mot ett mer robust och välmående samhälle.

Hela Heby kommun ska leva!

Ekonomiska ramar och tabeller

Driftsredovisning

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-2,5	-2,9	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2
REVISIONEN	-1,1	-1,2	-1,2	-1,4	-1,4	-1,5
KOMMUNSTYRELSEN	-120,6	-108,2	-112,1	-105,5	-106,9	-109,1
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	-438,6	-447,1	-447,1	-467,2	-485,4	-517,2
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	-35,9	-36,5	-37,0	-37,8	-38,8	-39,8
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	-25,2	-72,0	-70,9	-74,5	-76,3	-79,5
BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN	-9,8	-10,0	-9,1	-8,9	-9,1	-9,4
UTBILDNINGSNÄMNDEN	-436,3	-428,6	-429,3	-446,5	-454,8	-463,2
VALNÄMNDEN	-0,2	0,0	0,0	-0,4	0,0	0,0
VERKSAMHETENS DRIFTSKOSTNAD	-1 070,2	-1 106,6	-1 109,7	-1 145,2	-1 175,8	-1 222,7
MARK- OCH EXPLOATERING	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VERKSAMHETENS DRIFT INK MARK O EXPLATERING	-1 069,1	-1 106,6	-1 109,7	-1 145,2	-1 175,8	-1 222,7
JUSTERINGSPOST	-13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-1 082,9	-1 106,6	-1 109,7	-1 145,2	-1 175,8	-1 222,7

Resultaträkning

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028
VERKSAMHETENS INTÄKTER	167,2	172,6	148,7	177,9	183,6	189,5
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 228,4	-1 252,1	-1 237,8	-1 292,5	-1 328,0	-1 381,2
AVSKRIVNINGAR	-21,7	-27,0	-23,0	-30,7	-31,4	-31,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-1 082,9	-1 106,6	-1 112,1	-1 145,2	-1 175,8	-1 222,7
SKATTEINTÄKTER	729,7	765,4	764,0	790,6	823,9	860,4
GENERELLA STATS BIDRAG	369,3	363,9	360,1	370,9	384,2	388,1
VERKSAMHETENS RESULTAT	16,2	22,8	12,0	16,3	32,4	25,8
FINANSIELLA INTÄKTER	12,6	2,3	-0,8	2,3	2,3	2,3
FINANSIELLA KOSTNADER	-19,8	-15,2	-15,4	-15,7	-18,9	-23,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	8,9	10,0	-4,2	2,9	15,8	5,1
EXTRAORDINÄRA KOSTNADER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	8,9	10,0	-4,2	2,9	15,8	5,1
ÅRETS RESULTAT, EXKLUSIVE PENSIONSSTIFELSE	8,1	10,0	-4,2	2,9	15,8	5,1
RESULTATÖVERSKOTT	0,8%	0,9%	-0,4%	0,3%	1,3%	0,4%
VERKSAMHETENS NETTO./ SKATTER O STATSBIDRAG	-98,5%	-98,0%	-98,9%	-98,6%	-97,3%	-97,9%

EGENFINANSIERING AV INVESTERINGAR I PROCENT	7,2%	15,8%	-7,8%	1,6%	30,9%	1,8%
---	------	-------	-------	------	-------	------

Investeringar

	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028	PLAN 2029
KOMMUNSTYRELSEN	-5,4	-1,9	-4,0	-3,8	-3,8	-3,5
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	-1,5	-1,5	-2,2	-2,6	-12,6	-2,3
KULTUR- OCH FRIDSNÄMNDEN	-2,0	-2,0	-1,1	-1,1	-2,5	-1,5
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	-50,5	-43,3	-29,2	-41,6	-26,5	-28,6
- VARAV VA	-18,8	-18,5	-13,2	-16,8	-7,5	-8,5
UTBILDNINGSNÄMNDEN	-4,5	-4,5	-9,5	-2,0	-2,0	-2,0
SUMMA	-63,9	-53,2	-46,0	-51,1	-47,4	-37,9

Tillgångar

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR	414,5	438,3	430,6	577,2	587,0	828,3
MASKINER OCH INVENTARIER	27,2	54,3	42,3	49,9	59,7	67,9
FINANSIELLA TILLGÅNGAR (PENSIONSSTIFTELSEN)	0,0	34,7	0,0	0,0	0,0	0,0
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	229,7	154,6	229,7	229,7	229,7	229,7
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	671,4	681,9	702,6	856,8	876,4	1 126,0
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	4,2	3,8	3,8	3,5	3,2	2,9
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
FÖRRÅD MM	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
FORDRINGAR	147,7	133,1	147,7	147,7	147,7	147,7
KASSA, BANK	136,8	129,1	96,9	71,4	54,4	31,8
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	293,5	271,2	253,6	228,1	211,1	188,5
SUMMA TILLGÅNGAR	969,1	957,0	960,0	1 088,4	1 090,8	1 317,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
EGET KAPITAL						
ÅRETS RESULTAT	8,9	10,0	-4,2	2,9	15,8	5,1
ÖVRIGT EGET KAPITAL	317,7	320,1	326,6	322,4	325,3	341,1
SUMMA EGET KAPITAL	326,6	330,1	322,4	325,3	341,1	346,2
AVSÄTTNINGAR						
AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE	186,3	193,9	191,4	190,7	191,4	194,9
ANDRA AVSÄTTNINGAR						
SKULDER						

LÅNGFRISTIGA SKULDER	274,1	259,7	274,1	400,4	386,2	604,2
KORTFRISTIGA SKULDER	182,0	173,2	172,0	172,0	172,0	172,0
SUMMA AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	642,5	626,9	637,6	763,1	749,7	971,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	969,1	957,0	960,0	1 088,4	1 090,8	1 317,3
NYCKELTAL						
SOLIDITET	33,7%	34,5%	33,6%	29,9%	31,3%	26,3%
SOLIDITET, INKLUSIVE PENSIONSÅTAGANDEN INTJÄNADE FÖRE -98	15,3%	16,3%	15,6%	14,4%	15,8%	13,5%
KASSALIKVIDITET	156,3%	151,4%	142,2%	127,4%	117,5%	104,3%
RÖRELSEKAPITAL	102	89	73	47	30	7

Finansieringsanalys

	BOKSLUT 2024	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028
KASSAFLÖDESANALYS (TKR)						
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
ÅRETS RESULTAT	8,9	10,0	-4,2	2,9	15,8	5,1
UTBETALNINGAR FÖR IANSPRÅKTAGNA AVSÄTTNINGAR						
JUSTERING FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER	60,7	17,8	17,4	17,6	18,3	19,6
MEDEL FRÅN VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	69,6	27,7	13,3	20,5	34,0	24,7
ÖKNING (-) MINSKNING (+) AV KORTFRISTIGA FORDRINGAR	11,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÖKNING (-) MINSKNING (+) AV FÖRRÅD MM	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÖKNING (+) MINSKNING (-) AV KORTFRISTIGA SKULDER	8,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	90,2	27,7	13,3	20,5	34,0	24,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
INVESTERING I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-124,3	-62,9	-53,2	-184,9	-51,1	-280,5
FÖRSÄLNING AV MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
INVESTERING I FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	-76,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FÖRSÄLNING AV FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-200,4	-62,9	-53,2	-184,9	-51,1	-280,5
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
NYUPPTAGNA LÅN/ FÖRÄNDRING LÅNGFRISTIG SKULD	91,0	0,0	0,0	138,9	0,0	233,2

AMORTERING AV SKULD	-10,3	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÖKNING AV LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
MINSKNING AV LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	80,7	-10,0	0,0	138,9	0,0	233,2
ÅRETS KASSAFLÖDE	-29,4	-45,2	-39,9	-25,5	-17,0	-22,6
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS BÖRJAN	166,2	174,3	136,8	96,9	71,4	54,4
LIKVIDA MEDEL VID PERIODENS SLUT	136,8	129,1	96,9	71,4	54,4	31,8